

973/51

MATHEMATEG C1

Mathemateg Bur

P.M. DYDD MAWRTH, 10 Ionawr 2006

(1½ awr)

Y FANYLEB NEWYDD

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Yn ogystal â'r papur arholiad hwn, bydd angen:

- llyfr ateb 12 tudalen;
- Llyfryn Fformiwlâu.

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Atebwch **bob** cwestiwn.

Ni ellir defnyddio cyfrifianellau ar gyfer y papur hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Rhoddir nifer y marciau mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

Atgoffir chi bod angen Cymraeg da a chyflwyniad trefnus yn eich atebion.

1. Cyfesurynnau'r pwyntiau A, B, C yw $(-2, -3), (6, 1)$ a $(k, 3)$, yn ôl eu trefn. Mae'r llinell AB yn berpendicwlar i BC .

(a) Darganfyddwch raddiant AB . [2]

(b) Dangoswch fod $k = 5$. [3]

(c) Mae'r llinell L yn baralel i BC ac mae'n mynd trwy A . Darganfyddwch hafaliad L . [2]

(ch) Mae'r llinell L yn croestorri'r echelin- y yn D . Cyfrifwch hyd CD . [3]

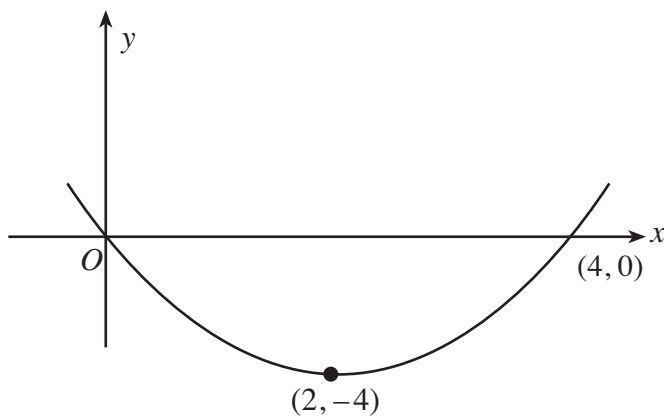
2. (a) Symleiddiwch y canlynol.

$$\sqrt{48} + \sqrt{27} - \frac{6}{\sqrt{3}} \quad [4]$$

(b) Symleiddiwch $\frac{2 + \sqrt{7}}{3 + \sqrt{7}}$, gan fynegi eich ateb ar ffurf swrd. [4]

3. Darganfyddwch hafaliad y normal i'r gromlin $y = 4x^2 - 7x + 2$ yn y pwynt $(2, 4)$. [4]

4.

Mae'r diagram yn dangos graff $y = f(x)$. Mae'r gromlin yn mynd trwy'r tarddbwynt a'r pwynt $(4, 0)$ ac mae ganddi bwynt minimwm yn $(2, -4)$. Ar ddiagramau gwahanol, brasluniwch graffiau

(a) $y = -f(x)$, [2]

(b) $y = f(x - 2)$. [3]

Yn y naill achos a'r llall, rhowch gyfesurynnau croestorfannau'r graff â'r echelin- x a chyfesurynnau'r pwynt arhosol.

5. O wybod nad oes i'r hafaliad cwadratig

$$(k + 2)x^2 + 4x + k + 5 = 0$$

wreiddiau real, dangoswch fod

$$k^2 + 7k + 6 > 0.$$

Darganfyddwch amrediad gwerthoedd k sy'n bodloni'r anhafaledd hwn. [7]

6. (a) O wybod mai 4 yw'r gweddill pan gaiff y polynomial $ax^3 - x^2 - 7x + 6$ ei rannu â $x - 2$, dangoswch fod $a = 2$. [2]

(b) Datrysych yr hafaliad $2x^3 - x^2 - 7x + 6 = 0$. [5]

7. (a) Gan ddefnyddio'r theorem binomial, ehangwch $(3x + 2)^3$, gan symleiddio pob term yn yr ehangiad. [3]

(b) Yn ehangiad binomaidd $(1 + 2x)^n$ mae cyfernod x^2 ddwywaith cyfernod x . O wybod bod $n > 0$, darganfyddwch werth n . [4]

8. (a) O wybod bod $y = 2x^2 - 5x + 3$, darganfyddwch $\frac{dy}{dx}$ o egwyddorion sylfaenol. [5]

(b) O wybod bod $y = \frac{a}{x} + 2x^{\frac{3}{2}}$ a bod $\frac{dy}{dx} = 7$ pan fydd $x = 4$, darganfyddwch werth y cysonyn a . [4]

9. (a) Mynegwch $23 + 6x - x^2$ yn y ffurf $b - (x - a)^2$, lle mae'r cysonion a a b i'w darganfod. Trwy hyn, darganfyddwch werth mwyaf $23 + 6x - x^2$ a gwerth cyfatebol x . [4]

(b) Defnyddiwch y canlyniadau a ddarganfuwyd yn (a) i ddiddwytho gwerth lleiaf $\frac{1}{30 + 6x - x^2}$. [2]

10. Hafaliad y gromlin C yw

$$y = 2 + 6x^2 - 2x^3.$$

(a) Darganfyddwch gyfesurynnau a natur pob un o bwyntiau arhosol C . [7]

(b) Brasluniwch C , gan nodi'n glir natur pob un o'r pwyntiau arhosol. [3]

(c) Gan roi rheswm, nodwch yn glir nifer gwreiddiau real yr hafaliad

$$2 + 6x^2 - 2x^3 = 0. [2]$$